

SPORT-EN BEWEEGAKKOORD GEMEENTE ARNHEM

#Arnhemzit

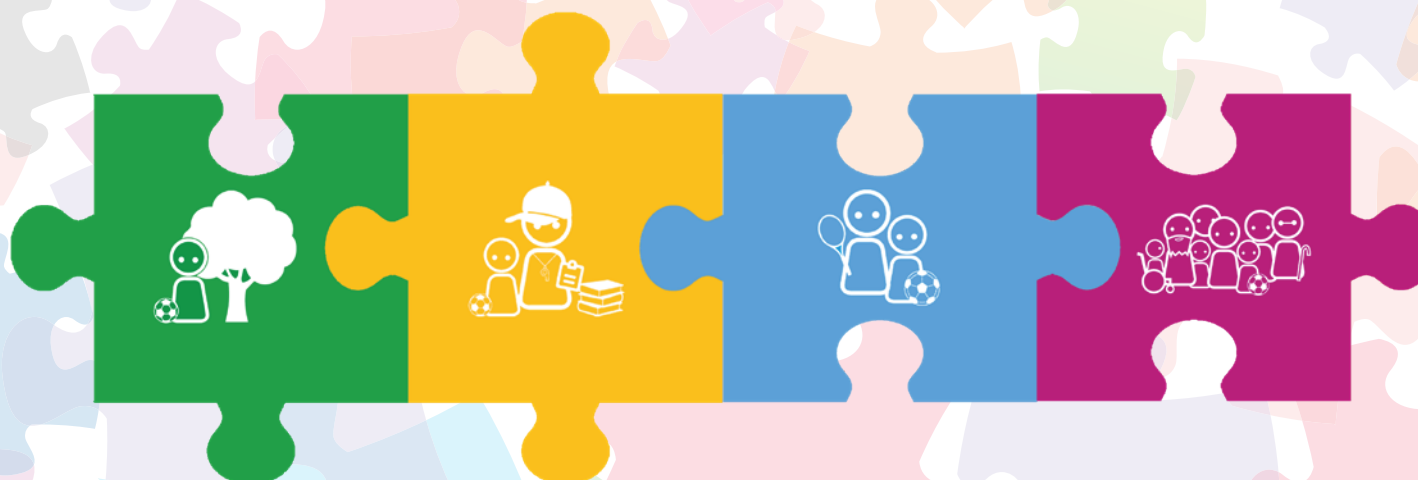
Arnhem zitvolleybal
Musta 3000mm

SPORTBEDRIJF ARNHEM
Evenementen organiseren?
sportbedrijfarnhem.nl

EXIT

1.	Voorwoord wethouder Sport Jan van Dellen	3
2.	Beweegvriendelijke leefomgeving voor iedereen	10
3.	Vijf uur bewegen op en rond school	16
4.	Vitale en toekomstbestendige sportaanbieders	22
5.	Inclusief bewegen	28
6.	Concrete voorbeelden per wijk (Presikhaaf, Elderveld en Rijkerswoerd)	32
7.	Tot slot	40

VOORWOORD

Zoveel mogelijk Arnhemmers moeten een gezond, fit en gelukkig leven kunnen leiden. Dat is het uitgangspunt van dit lokaal sport- en beweegakkoord. Sport en bewegen zijn ook een krachtig middel om bij te dragen aan veel maatschappelijke thema's, zoals eenzaamheid, respect, anti discriminatie, leefbaarheid in de wijken, sociale cohesie, motorische vaardigheden bij kinderen en een duurzaam, gezonde inzet van de buitenruimte.

Dit lokaal sport- en beweegakkoord vormt een belangrijk vliegwieltje voor alles wat we op het gebied van sport en bewegen in Arnhem samen kunnen bereiken. Waarbij samenwerking, verbinden, inspireren en gezamenlijk resultaten behalen centraal staan. En dit lokaal sport- en beweegakkoord is nog maar het begin. Het bevat de basisambities en de uitgangspunten voor krachtige samenwerking. De organisaties in de wijken gaan hier vervolgens mee aan de slag om wijk-gerichte concrete actieplannen te maken. Geheel eigen maatwerk en afgestemd op de behoeften van de inwoners in de wijk. Iedereen die daar ideeën over heeft en wil meedoen, kan zich dus nog aansluiten in de wijken.

Mijn wens is dan ook een gezond, fit en aantrekkelijk Arnhem, waar iedereen veilig en plezierig kan bewegen en sporten. Samen met u kunnen we sport en bewegen stimuleren, van laagdrempelige activiteiten tot topsport, voor iedereen in Arnhem van 0 tot 100 jaar. Laten we de bestaande samenwerkingen en projecten benutten om samen nog meer te bereiken. Doet u ook mee? Want alleen samen maken we Arnhem echt Gezond & Fit!

Jan van Dellen
Wethouder Sport Arnhem

SAMENWERKING MAAKT ARNHEM GEZOND & FIT

Iedere Arnhemmer moet met plezier kunnen bewegen, ontmoeten, sporten en spelen. Dichtbij in de wijk. Onbezorgd in een gezonde, veilige, aantrekkelijke en beweegvriendelijke omgeving. Dankzij krachtige samenwerking tussen sportaanbieders, scholen, kinderopvangorganisaties, zorgaanbieders, bedrijven en andere organisaties in de wijken kan elke inwoner van Arnhem vitaal ouder worden. Door organisaties te verbinden en samen te werken, investeren we in sport en bewegen, zodat heel Arnhem gezond & fit wordt.

TOTSTANDKOMING VAN HET SPORT- EN BEWEEGAKKOORD

In het lokaal sport- en beweegakkoord komen verschillende belangrijke zaken bij elkaar. Allereerst het Nationaal Sportakkoord. De initiatiefnemers van het Nationaal Sportakkoord dagen alle gemeenten uit een lokaal sport- en beweegakkoord te sluiten. Met lokale samenwerking bereik je immers meer. De uitgangspunten van dit Nationaal Sportakkoord, en ook van het Nationaal Preventieakkoord, sluiten aan bij het Arnhemse beleidsplan Gezond & Fit van de gemeente Arnhem.

Een kernteam met spelers vanuit o.a. sportaanbieders, zorgaanbieders, het basisonderwijs Delta/Flores, Arnhemse Sport Federatie, Arnhemse Voetbal Federatie, Sportbedrijf Arnhem, wijkteams Arnhem en de gemeente Arnhem vanuit team Leefomgeving en team Sport is gestart om bovengenoemde uitgangspunten om te zetten in Arnhemse thema's. Door middel van gesprekken in het veld zijn er per thema uitgangspunten geformuleerd die als basisambities voor de wijken kunnen fungeren. De concrete verdieping van het Arnhemse sport- en beweegakkoord, met daarin wijkgerichte acties, wordt na het ondertekenen ingevuld met de partners.

#LEKKERBEWEGEN

06

Per 1 januari 2020 heeft Arnhem 161.322 inwoners. In Arnhem voldoet 60,4 % aan de beweegnorm. Dit is rond het landelijk gemiddelde van 63%. Hieronder enkele Arnhemse cijfers ten opzichte van het landelijk gemiddelde.

Bron:

9,6

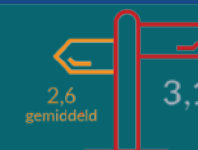
Per gemeente, % huishoudens waarin aan hardlopen wordt gedaan (2015):
Naast zwemmen is dit de top 5 meest beoefende sporten (2017).

3,1

Score op beweegvriendelijke omgeving (2027):

Deze kernindicator scoort de publieke ruimte in de fysieke woonomgeving (op een vijfpuntsschaal) op de mogelijkheid tot sporten en bewegen. De veronderstelling is dat een beweegvriendelijke omgeving (dus een hogere score) het beweeggedrag positief beïnvloedt.

16,2

Aantal sportaccommodaties (2017):

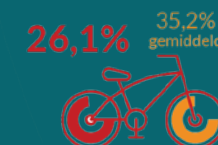
Het betreft het aantal accommodaties per 10.000 inwoners, niet de grootte van accommodaties.

26,1

Fietsgebruik (2010-2013):

Het percentage fietsgebruik per gemeente, bij afstand $\leftarrow$ 7,5 km. Het betreft verplaatsingen per fiets waarin de gemeente als vertrekplaats is aangemerkt.

0,65

Gemiddelde afstand tot accommodatie (2015):

In km, de gemiddelde Nederlander woont op ruim 800 meter van de dichtstbijzijnde sportvoorziening, gemeten over de weg.

20,2

% inwoners aangesloten bij sportvereniging (2017)

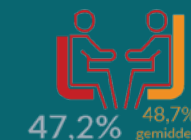
Aantal inwoners van de gemeente dat een lidmaatschap heeft bij 1 of meer sportbonden, gedeeld door het totale aantal inwoners in de gemeente.

47,2

% niet-sporters (2016):

Percentage mensen dat minder dan 1 keer per week sport.

#NETEVENANDERS

08

EIGEN THEMA'S

Het Nationaal Sportakkoord bestaat uit zes pijlers:

- Vitale sportaanbieders
- Inclusief sporten
- Duurzame sportomgeving
- Van jongs af aan vaardig in bewegen
- Positieve sportcultuur
- Topsport die inspireert.

In de gemeente Arnhem zijn er gezamenlijk de elementen uit deze zes pijlers omgezet in vier eigen thema's die bij de lokale situatie passen. Samen vormen ze de basis van het Arnhems sport- en beweegakkoord.

BEWEEGVRIENDELIJKE LEEFOMGEVING VOOR IEDEREEN

VIJF UUR BEWEGEN OP EN ROND SCHOOL

VITALE SPORT- EN BEWEEGAANBIEDERS

INCLUSIEF BEWEGEN

WIJKGERICHTE AANPAK

In Arnhem gebeurt er al veel op het gebied van sport en bewegen, preventie en sociaal beleid. En dat gebeurt vooral in de wijken. Elk van de 24 wijken heeft een eigen verhaal, over het ontstaan van de wijk, het leven in de wijk en dromen voor de toekomst.

Het lokaal sport- en beweegakkoord wordt daarom wijkgericht uitgerold. Zodat iedere wijk de ambities met concrete acties uit kan voeren op de manier die het beste bij de mensen en organisaties in de wijk past. De centrale Arnhemse ambities kunnen alleen concreet worden gemaakt in samenwerking met scholen, sportaanbieders, kinderdagopvangorganisaties, zorgpartners, verenigingen, bewonersgroepen en maatschappelijke organisaties uit de wijken. De uitrol van dit akkoord begint met het organiseren van startbijeenkomsten per wijk waarbij de aangesloten partners hun ideeën en acties in een wijkplan kunnen zetten. En waarbij partners uit eigen beweging verbinding zoeken met andere organisaties en gezamenlijk elkaar versterken om hun doelen te bereiken. Zodat iedereen zich uiteindelijk eigenaar gaat voelen.

Op 4 februari 2020 heeft er al een eerste sportcafé in de wijken **Presikhaaf**, **Elderveld** en **Rijkerswoerd** plaatsgevonden. Daar hebben organisaties concrete wensen, ideeën en tips gegeven en heeft men laten weten op welke manier hij of zij wilde bijdragen aan een lokaal wijkakkoord. Op de volgende pagina's volgt er per thema een weergave van de Arnhemse basisambities en ideeën die zijn verzameld tijdens het sportcafé en die zijn genoemd door verschillende gesprekspartners uit het veld. Deze kunnen als vertrekpunt dienen voor het maken van concrete wijkakkoorden. Aan het einde volgen voorbeelden uit de drie wijken ter inspiratie.

BEWEEGVRIENDELIJKE LEEFOMGEVING VOOR IEDEREEN

10

De gemeente Arnhem staat bekend om de groene leefomgeving. Veel Arnhemmers willen graag in de eigen buurt, in het park of op andere plaatsen in de openbare ruimte sporten en bewegen. Maar er valt nog veel te winnen in het geschikt maken van die openbare ruimte voor sport en bewegen. Niet alleen qua inrichting maar ook in programmering. Het moet Arnhemmers verleiden tot fietsen, wandelen, urban sports, buitenspelen, ontmoeten, sporten en bewegen.

Ook voor sportparken zijn er kansen. Zij kunnen het hart vormen van de wijk als beweeg- en ontmoetingsplek. Voor iedereen toegankelijke sportparken, waar allerlei activiteiten plaatsvinden naast de verenigingssport. Clubhuizen die dienen als startplek voor senioren die, voordat ze gaan wandelen een kop koffie drinken of voor jongeren die willen frisbeeën, etc. Naast de focus op sport, vraagt dit om de aandacht meer te leggen naar de sociale rol die de vereniging voor- en in de wijk kan spelen.

1

Beweegplekken en sportlocaties in de openbare ruimte worden meer ingericht op de behoefte van gebruikers in de wijken.

2

Er wordt meer programmering op beweegplekken in de openbare ruimte aangeboden zodat wijkbewoners meer gestimuleerd worden om te sporten en te bewegen.

Jan Steegh, directeur CIOS:

“Onze leerlingen zijn de mensen van de toekomst. Zij staan midden in de maatschappij en kunnen een grote bijdrage leveren aan het stimuleren van bewegen in de wijken en kinderen zo jong mogelijk aan het bewegen krijgen. Daarom doen wij mee aan het sportakkoord!”

AMBITIE

Beweegplekken en sportlocaties in de openbare ruimte worden meer ingericht op de behoefte van de gebruikers in de wijken.

12

1

Iedereen, van jong tot oud, in de wijk wordt betrokken. Door het uitvoeren van enquêtes krijgen we meer inzicht in de wensen en behoeften om de openbare ruimte in de buurt en wijk uitdagender te maken voor sporten en bewegen.

2

Inventarisatie en toepassing van 'quick wins' op wijkniveau tijdens de startbijeenkomsten in de wijk: bijvoorbeeld door het veilig maken en verlichten van speelplekken, fiets- en wandelpaden en sportaccommodaties.

3

Sportaanbieders stellen hun locatie open in de wijk voor scholen.

4

Accommodaties van clubs worden voor meerdere doeleinden gebruikt. Bijvoorbeeld voor ontmoetingen door ouderen.

5

Aanleggen van betere, veilige en uitdagende plekken in de wijken voor urban sports en recreatieve buitensporten.

#ikdoemee

INSPIRATIE

Bovenstaande tips en ideeën zijn een vertrekpunt voor concrete acties in een wijkakkoord. Uiteraard kan de wijk zelf ook met ideeën voor concrete acties komen.

AMBITIE

Beweegplekken en sportlocaties in de openbare ruimte worden meer ingericht op de behoefte van de gebruikers in de wijken.

13

6

Bij de aanleg en herinrichtingen van voorzieningen in de openbare ruimte en sportlocaties wordt rekening gehouden met inclusiviteit, veiligheid en duurzaamheid.

7

Creëren van fietsvriendelijkere omgeving rondom scholen (veilige schoolzones).

8

Sportaccommodaties worden -waar mogelijk- duurzaam ingericht.

#ikdoemee

INSPIRATIE

Bovenstaande tips en ideeën zijn een vertrekpunt voor concrete acties in een wijkakkoord. Uiteraard kan de wijk zelf ook met ideeën voor concrete acties komen.

AMBITIE

Er wordt meer programmering op beweegplekken in openbare ruimte aangeboden zodat wijkbewoners meer gestimuleerd worden om te sporten en te bewegen.

14

9

Om wijkbewoners te motiveren om te gaan bewegen in de openbare ruimte worden er beweegactiviteiten voor jong en oud georganiseerd in de wijken.

10

Er worden wijkgerichte evenementen georganiseerd om wijkbewoners te laten kennismaken met de mogelijkheden van bewegen in de openbare ruimte.

11

Er wordt bekendheid gegeven aan het aanbod van beweegplekken, activiteiten en begeleiding met een digitale (Arnhemse) app.

#ikdoemee

INSPIRATIE

Bovenstaande tips en ideeën zijn een vertrekpunt voor concrete acties in een wijkakkoord. Uiteraard kan de wijk zelf ook met ideeën voor concrete acties komen.

Harm Jan Kuipers, Team Leefomgeving De Laar/Elden:

“De wijkmanagers van de teams leefomgeving weten wat er in de wijken leeft en kijken samen met de bewoners, maatschappelijke instellingen en andere partners wat nodig is. Dit doen wij ook op het gebied van sport en bewegen. Samenwerken voor gezonde inwoners van de wijken! Daarom doen wij mee met het sportakkoord!”

VIJF UUR BEWEGEN OP EN ROND SCHOOL (2+1+2 AANPAK)

16

Sport en bewegen draagt bij aan de positieve gezondheid van mensen. Kinderen en jongeren met een gezond gewicht zitten beter in hun vel, worden doorgaans minder gepest en hebben meer zelfvertrouwen. Met sport kunnen mensen het beste uit zichzelf halen. En hoe jonger je begint met bewegen, hoe meer profijt je er je hele leven van hebt. Op kinderdagverblijven, peuterspeelzalen en scholen.

In Arnhem is door Delta, Basis/Flores, de Onderwijsspecialisten en Sportbedrijf Arnhem een gezamenlijke aanpak ontwikkeld gericht op beter en meer bewegen voor álle kinderen van 4 – 12 jaar. Dit is het concept $2+1+2 = 5$ uur per week bewegen op scholen. De 5 uur beweging per week wordt bereikt door 2 uur goed bewegingsonderwijs tijdens schooltijd, 1 uur beweging in de vorm van pauzesport en 2 uur bewegen na schooltijd in de wijk, bijvoorbeeld bij een sportvereniging, BSO of op een playground. Speciale onderwerpen zijn: talentherkenning en het in kaart brengen en monitoren van de bewegingsvaardigheid, gezondheid/gezonde school, de inzet op bewegend leren, meer aandacht voor een veilige sport, speel- en beweegomgeving in en rondom de school.

Er wordt nauw samen gewerkt met o.a. scholen, jongerenwerkers, de Onderwijsspecialisten, sportaanbieders, zorginstellingen en fysiotherapeuten en verbindingen gemaakt met de programma's JOGG, GO!, het Gelders talentenmodel, schoolzwemmen en de Arnhemse agenda Gezond & Fit. Via Urban Sports wordt geprobeerd extra bereik te creëren bij jongeren van 12 -20 jaar om zo het aantal 'sportverlaters' te verlagen en eenzaamheid onder jongeren te bestrijden.

Scholen, sportaanbieders en maatschappelijke organisaties werken samen om te zorgen dat de 2+1+2 aanpak succesvol wordt in de Arnhemse wijken.

Peter Dooijeweerd, voorzitter College van Bestuur Delta Scholengroep:

“Goed leren bewegen en voldoende tijd om te leren bewegen vormen de basis en daarom doe ik mee met dit sportakkoord. Er is inmiddels meer dan voldoende aanbod. Nu gaat het om verbinding en samenhang: vóór de bewegingsopvoeding van alle kinderen in de stad. En daarom zetten basisscholen en sportaanbieders in Arnhem zich samen in voor de 2+1+2 aanpak: 2 uur bewegingsonderwijs , 1 uur pauzesport en 2 uur bewegen direct na school.”

AMBITIE

Scholen, sportaanbieders en maatschappelijke organisaties werken samen om te zorgen dat de 2+1+2 aanpak succesvol wordt in de Arnhemse wijken.

18

1

Scholen, sportaanbieders en Sportbedrijf Arnhem zoeken elkaar regelmatig op in de wijk voor afstemming en samenwerking.

2

Kinderdagverblijven en peuterspeelzalen zetten ook meer in op bewegen voor kinderen door bijvoorbeeld inzet van het nijntje Bewegdiploma.

3

Sportaanbieders werken mee aan de 2+1+2 aanpak op scholen in hun wijk door bijvoorbeeld clinics aan te bieden, de accommodatie beschikbaar te stellen of een sport BSO in te richten.

4

Samen met sportaanbieders wordt er gezorgd voor een verlengde schooldag (naschools sportaanbod).

5

CIOS en HAN studenten gaan samenwerken met bestaande en nieuw te vormen beweegteams in de wijken.

#ikdoemee

INSPIRATIE

Bovenstaande tips en ideeën zijn een vertrekpunt voor concrete acties in een wijkakkoord. Uiteraard kan de wijk zelf ook met ideeën voor concrete acties komen.

AMBITIE

Scholen, sportaanbieders en maatschappelijke organisaties werken samen om te zorgen dat de 2+1+2 aanpak succesvol wordt in de Arnhemse wijken.

19

#ikdoemee

6

Er wordt budget gereserveerd om materiaal aan te schaffen voor activiteiten bij schoolpleinen en/of speelplekken (zoals beweegboxen).

7

Bij de inzet van materialen wordt rekening gehouden met de behoeften van kinderen en jongeren. Denk daarbij aan materialen voor urban sports, e-Sports en beweegvloeren.

8

Schoolpleinen worden (waar mogelijk) open gesteld en beweegvriendelijk ingericht.

9

Bij de aanleg en herinrichtingen van schoolzones wordt er rekening gehouden met verlichting, aangepaste maximale snelheid, veiligheidszones om buitenspelen dichtbij huis en rond scholen mogelijk te maken.

INSPIRATIE

Bovenstaande tips en ideeën zijn een vertrekpunt voor concrete acties in een wijkakkoord. Uiteraard kan de wijk zelf ook met ideeën voor concrete acties komen.

IDEEËN

Scholen, sportaanbieders en maatschappelijke organisaties werken samen om te zorgen dat de 2+1+2 aanpak succesvol wordt in de Arnhemse wijken.

20

#ikdoemee

10

Er worden fietsclinics voor basisschoolkinderen georganiseerd.

11

Er is oog voor talenten: scholen en sportaanbieders werken mee aan het Gelders model voor Talentontwikkeling.

12

Er wordt een campagne georganiseerd om ouders uit te dagen kinderen meer buiten te laten spelen.

13

Topsportevenementen in Arnhem zetten via side-events jeugd en jongeren in beweging.

14

Er wordt rekening gehouden met kinderen met een smalle beurs door inzet van de Gelrepas en organiseren van laagdrempelige evenementen zoals de Ome Joopstour.

INSPIRATIE

Bovenstaande tips en ideeën zijn een vertrekpunt voor concrete acties in een wijkakkoord. Uiteraard kan de wijk zelf ook met ideeën voor concrete acties komen.

VITALE EN TOEKOMSTIGE SPORT- EN BEWEEGAANBIEDERS

22

Sportverenigingen en sportaanbieders in Arnhem hebben een belangrijke maatschappelijke rol en bieden een plek waar iedereen respect heeft voor elkaar, zich veilig voelt en zich kan ontwikkelen. Als sporter en/of als vrijwilliger. Daarvoor is het ook belangrijk dat zijzelf toekomstbestendig (vitaal) zijn, voldoende vrijwilligers hebben en qua sportaanbod weten in te spelen op trends als digitalisering, vergrijzing en individualisering. Daarnaast werken de sportaanbieders samen aan een positief sportklimaat in Arnhem. De sportaanbieders in Arnhem zijn o.a. de binnen- en buitensportverenigingen, de fitnesscentra, de bootcampclubs, wandel- en fietsclubs en de urban sports organisaties.

1

Sportaanbieders en hun leden zorgen samen voor een positief sportklimaat op en rond de velden.

2

Sportaanbieders in Arnhem zijn beter voorbereid op ontwikkelingen in de toekomst (zoals vergrijzing en individualisering).

Eric van der Veen, voorzitter Arnhemse Sport Federatie:

“Zoveel mogelijk Arnhemmers in beweging krijgen, dat is een van de uitgangspunten van het sportakkoord. De ASF wil met een platform van 20 sportaanbieders uit Arnhem de sportdeelname onder inwoners van Arnhem vergroten. Door op een gelijkwaardige manier samen te werken met elkaar en met de gemeente Arnhem kunnen we van elkaar leren en zetten we ons in voor sport in de verschillende wijken. Daarom doen wij mee!”

AMBITIE

Sportaanbieders en hun leden zorgen samen voor een positief sportklimaat op en rond de velden.

24

#ikdoemee

1

Sportaanbieders maken samen een gedragscode voor hun locatie en club en dragen deze uit naar hun leden en elkaar.

2

Er worden voorlichtingsbijeenkomsten georganiseerd om bijvoorbeeld discriminatie op en rond de velden tegen te gaan.

3

Arnhem zet ambassadeurs uit de topsport in die een positief sportklimaat uitdragen.

4

Sportaanbieders zetten in op (de verbetering van) pedagogische bekwaamheidseisen voor het kader, waarbij een professionele basis vereist is.

INSPIRATIE

Bovenstaande tips en ideeën zijn een vertrekpunt voor concrete acties in een wijkakkoord. Uiteraard kan de wijk zelf ook met ideeën voor concrete acties komen.

AMBITIE

Sportaanbieders in Arnhem zijn beter voorbereid op ontwikkelingen in de toekomst (zoals vergrijzing en individualisering).

25

#ikdoemee

5

Sportbestuurders ontmoeten elkaar vaker en gaan ervaringen uitwisselen over vrijwilligersbeleid, inzet kader en bestuurszaken.

6

Sportaanbieders zetten in op een actievere rol in de buurt/wijk om zo de leefbaarheid te vergroten.

7

Sportaanbieders zetten zich actief in voor een gezonde leefstijl in het kader van Gezond & Fit Arnhem: in 2023 zijn alle sportvelden en -accommodaties rookvrij en zijn er gezonde sportkantines.

8

Sportaanbieders kunnen als 'hybride leeromgeving' fungeren voor studenten van CIOS.

9

Een aantal sportaanbieders start een pilot 'meerkeuze abonnementen' bij sportaanbieders in een wijk of sportpark, zodat inwoners meerdere sporten kunnen beoefenen.

INSPIRATIE

Bovenstaande tips en ideeën zijn een vertrekpunt voor concrete acties in een wijkakkoord. Uiteraard kan de wijk zelf ook met ideeën voor concrete acties komen.

AMBITIE

Sportaanbieders in Arnhem zijn beter voorbereid op ontwikkelingen in de toekomst (zoals vergrijzing en individualisering).

26

#ikdoemee

10 Sportaanbieders houden hun webpagina's en social media up-to-date.

11 Sportaanbieders zorgen voor goed vrijwilligersbeleid. Vanuit de sportaanbieders is er aandacht voor werven, waardering en borgen van vrijwilligers.

12 Er worden cursussen voor sportaanbieders georganiseerd zoals 'besturen met impact'.

13 Sportaanbieders zetten ook in op activiteiten voor ouderen, zoals walking football en andere sport- en spelvormen.

14 De gemeente Arnhem gaat samen met de belangbehartigers ASF en AVF bekijken hoe de regelgeving eventueel aangepast dient te worden om daadwerkelijke samenwerking tussen verenigingen en externe partners (zorg, onderwijs, bedrijfsleven) op een sportcomplex mogelijk te maken.

INSPIRATIE

Bovenstaande tips en ideeën zijn een vertrekpunt voor concrete acties in een wijkakkoord. Uiteraard kan de wijk zelf ook met ideeën voor concrete acties komen.

Wim Hendriks, voorzitter Arnhemse Voetbal Federatie:

“Samenwerken is een belangrijk uitgangspunt van dit sportakkoord. De Arnhemse voetbalaanpak kan een mooi voorbeeld zijn voor de sport in Arnhem. Door onderlinge samenwerking ontwikkelt de sport en het aanbod verder en werken we met z'n allen aan een gezond en fit Arnhem.”

INCLUSIEF BEWEGEN

28

Iedereen moet kunnen sporten en bewegen. Juist ook mensen die een fysieke beperking hebben of andere belemmeringen ervaren. Sport en bewegen staat open voor iedereen, ongehinderd door leeftijd, lichamelijke of geestelijke conditie, geaardheid en etnische achtergrond. Halen we de letterlijke en figuurlijke drempels weg, dan kan sport een belangrijke bijdrage leveren aan sociale cohesie en ontmoeting.

Sporten en bewegen in groepsverband levert sociale contacten op en verkleint het gevoel van eenzaamheid. Ouderen die sporten en bewegen blijven langer zelfstandig en onafhankelijk en kunnen daardoor langer thuis blijven wonen. Daarom zal er actief worden ingezet op het realiseren van een passend, toegankelijk beweegaanbod voor mensen met een beperking en ouderen vanaf 55 jaar.

Sportaanbieders in Arnhem staan meer open en zijn gastvrij voor mensen die niet vanzelfsprekend sporten en bewegen. Ze creëren een specifiek aanbod.

Geert Geurken, Sportbedrijf Arnhem:

“Wij doen aan het sportakkoord mee omdat we zoveel mogelijk fitte en gezonde Arnhemmers willen. In wijken waar bewegen en sport voor iedereen mogelijk is. We geloven hierbij in de kracht van het geweldige netwerk dat Arnhem biedt: onderwijspartners, verenigingen en sportaanbieders. Wij ondersteunen op basis van de vraag, nemen initiatief, begeleiden en faciliteren. Wat goed is behouden en verbeteren we. En daar waar gewenst en mogelijk is introduceren we nieuwe producten en activiteiten. Daar gaan we voor!”

IDEEËN

Sportaanbieders in Arnhem staan meer open en zijn gastvrij voor mensen die niet vanzelfsprekend sporten en bewegen. Ze creëren een specifiek aanbod.

30

#ikdoemee

1

Goede voorbeelden over aangepast sporten en sporten voor ouderen worden door sportaanbieders met elkaar gedeeld.

2

Sportaanbieders worden ondersteund in coördinatie van passend aanbod, het toegankelijk maken en opleiding van specifiek kader.

3

Coördinatie vanuit Uniek Sporten wordt blijvend ingezet.

4

Rolstoeltoegankelijkheid van de sportaccommodaties wordt waar mogelijk verbeterd.

INSPIRATIE

Bovenstaande tips en ideeën zijn een vertrekpunt voor concrete acties in een wijkakkoord. Uiteraard kan de wijk zelf ook met ideeën voor concrete acties komen.

IDEEËN

Sportaanbieders in Arnhem staan meer open en zijn gastvrij voor mensen die niet vanzelfsprekend sporten en bewegen. Ze creëren een specifiek aanbod.

32

#ikdoemee

5

Arnhemse Paralympische sporters worden als ambassadeur ingezet om aangepast sporten meer te promoten bij sportaanbieders en inwoners.

6

Sportaanbieders organiseren laagdrempelige activiteiten zoals walking voetbal of wandelingen.

7

Programmering in de openbare ruimte is laagdrempelig en geschikt voor verschillende doelgroepen.

8

Sportaanbieders besteden aandacht in hun gedragsbeleid aan LHBT-vriendelijk gedrag door middel van voorlichtingsbijeenkomsten.

INSPIRATIE

Bovenstaande tips en ideeën zijn een vertrekpunt voor concrete acties in een wijkakkoord. Uiteraard kan de wijk zelf ook met ideeën voor concrete acties komen.

#PRESIKHAAF

34

PRESIKHAAF IN CIJFERS:

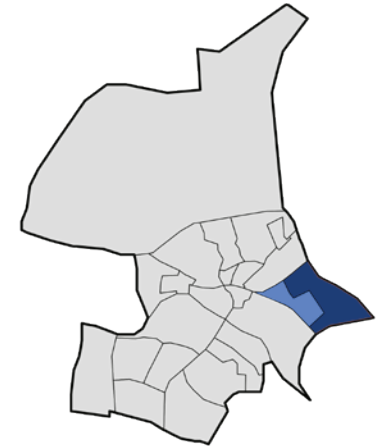
12 sportaanbieders

(tennis, fitness/vechtsport/voetbal, handbal, playground, schaken, karate, sporthal, gymzaal, vechtsportclub)

40 sport- en speelplekken in de openbare ruimte

(trapveldjes, speelplekken, basketbalveldjes en een Cruyff Court)

2 scholen (610 leerlingen)

Park Presikhaaf

#PRESIKHAAF

35

CONCRETE VOORBEELDEN:

BEWEEGVRIENDELIJKE LEEFOMGEVING VOOR IEDEREEN

- Inwoners, Sportbedrijf Arnhem, Presikhaaf University, Rozet, Wijkteam Presikhaaf en vanuit gemeente Arnhem team leefomgeving, openbare ruimte en sport zijn gezamenlijk aan de slag met een beweeg-, speel- en ontmoetingsplan voor de wijk.
- Rondom de scholen wordt een fietsvriendelijke omgeving gecreëerd (schoolzone).

VIJF UUR BEWEGEN OP EN RONDOM SCHOOL

- Het Kindcentrum de Werf en de Parkschool zijn gestart met het 2+1+2 concept.
- Vanuit Sportbedrijf Arnhem is er, in samenwerking met de scholen, een beweegteam in de wijk actief om bewegingsactiviteiten te organiseren tijdens en na schooltijd.

VITALE SPORT- EN BEWEEGAANBIEDERS

- VV Eendracht zet, in samenwerking met het beweegteam, actief in op voetbal voor meiden. Wekelijks trainen er 40 meiden in voorbereiding op het schoolvoetbaltoernooi.
- Studenten en docenten van de Presikhaaf University, onderzoekers van de hogeschool Arnhem Nijmegen en professionals werken samen in een Sparkcentre: een werkplaats waarin o.a. het vraagstuk 'Samenwerking met ouders – hoe kunnen Kinderopvang en basisschool de Werf de samenwerking met ouders nog beter en effectiever maken' wordt opgelost.

INCLUSIEF BEWEGEN

- Budo Sport Arnhem biedt autochtonen vrouwen de kans om in klein gezelschap veilig te bewegen. Ook zijn er fietslessen voor statushouders.

#ELDERVELD

34

ELDERVELD IN CIJFERS:

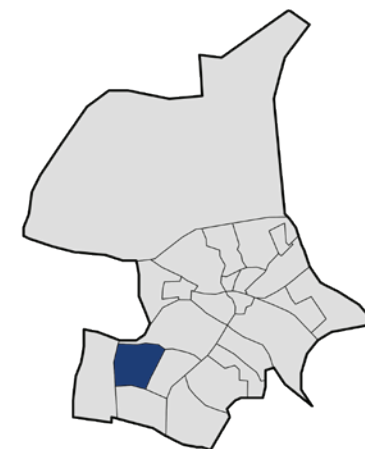
17 sportaanbieders

(voetbal, hockey, gymzaal, squash, badminton, fitness, dans, Tai Chi & Yoga, personal training, korfbal, rolschaatsen, koersbal & sjoelen, jeu de boules, vecht- en verdedigingssport)

39 sport- en speelplekken in de openbare ruimte

(trapveldjes, basketbalveldjes en diverse overige speelplekken)

2 scholen (494 leerlingen)

#ELDERVELD

35

CONCRETE VOORBEEDEN:

BEWEEGVRIENDELIJKE LEEFOMGEVING VOOR IEDEREEN

- Achter Sporthal Elderveld ligt een zeer mooie 'Krajicek Playground' met verschillende sportfaciliteiten. Hier kan men basketballen, voetballen en tennissen. Maar ook andere sporten zijn hier natuurlijk mogelijk.
- Waterspeeltuin. Aan het fietspad richting Elden bevindt zich de waterspeeltuin. Jong en oud kan op deze locatie gebruik maken van de verschillende sport- en spelmogelijkheden.

VIJF UUR BEWEGEN OP EN RONDOM SCHOOL

- Door Sportbedrijf Arnhem wordt er een sport- en spelinstuif georganiseerd op woensdag na schooltijd. Hier kunnen kinderen in de leeftijd van 4 t/m 12 jaar aan deelnemen. Op een laagdrempelige wijze worden er verschillende sporten en spellen aangeboden. Hier doen kinderen uit de wijk, van de BSO en AZC, aan mee.
- Spelderveld. In de voorjaarsvakantie, zomervakantie en herfstvakantie organiseren SKar, het Sportbedrijf en Rijnstad een laagdrempelige middag met sport-, spel-, en creatieve activiteiten voor kinderen van 4 t/m 12 jaar oud.

INCLUSIEF BEWEGEN

- Meidenclub, voor meiden tussen de 9 en 13 jaar oud. Iedere woensdag middag wordt er tijdens de meidenclub een creatieve en een sport- & spel activiteit aangeboden.

#RIJKERSWOERD

36

RIJKERSWOERD IN CIJFERS:

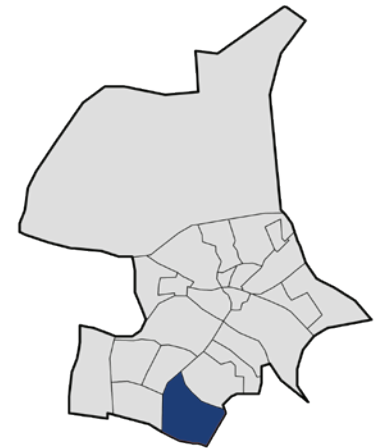
6 sportaanbieders

(wandelen, playground, voetbal, dans, handbal, multisports)

50 sport- en speelplekken in de openbare ruimte

(trapveldjes, basketbalveldjes en diverse open speelplekken)

4 scholen (1003 leerlingen)

Handbalvereniging DFS

#RIJKERSWOERD

37

CONCRETE VOORBEELDEN:

BEWEEGVRIENDELIJKE LEEFOMGEVING VOOR IEDEREEN

- Op dit moment wordt gewerkt aan het aanleggen van een mooie skatevoorziening. Samen met de jeugd en diverse partijen uit de wijk Rijkerswoerd is de ontwerpfase bijna klaar.

VIJF UUR BEWEGEN OP EN RONDOM SCHOOL

- Er is een Urbansportcontainer voor jeugd vanaf 10 jaar. Na schooltijd gaat de mobiele sportcontainer open en kan er gesport worden op de pleinen en groene ruimte in de wijk. De sportleiders van Commonground en het Sportbedrijf Arnhem verzorgen regelmatig clinics.
- Vakleerkrachten zetten in op beweegmonitoring van basisschoolkinderen; de Lea Dasbergschool school zet stevig in op bewegend leren

VITALE SPORT- EN BEWEEGAANBIEDERS

- Voetbalvereniging ESA zet in op een veilig sportklimaat voor jeugd en jongeren en doet ook mee aan pedagogische trajecten en projecten. Deelname aan het project Kids First zegt genoeg.
- Voetbalvereniging ESA denkt goed mee met wijkontwikkeling en is actief in het leggen van verbindingen naar buiten met bijvoorbeeld het CIOS als het gaat om de inzet van stagiairs.
- Stichting gym en turnen onder peuterspeelzaaltijd biedt gymnastiek aan.

INCLUSIEF BEWEGEN

- Voetbalvereniging ESA zet in op Walking football en geeft daar mee antwoord op de behoefte van de oudere sporter die nog graag wil voetballen.

ONDERTEKENING

De partners laten met hun handtekening onder de eindversie van het akkoord zien dat zij actief zullen bijdragen aan het verwezenlijken van de ambities. De één doet dat door een activiteit uit te voeren en een ander denkt mee of faciliteert mogelijkheden door tijd, advies en ruimte beschikbaar te stellen. Samenwerken, eigenaarschap, ontmoeten en samen doen en realiseren, maken het Sport- en Bewegakkoord tot een succes.

Nieuwe partners die de visie van het akkoord of één van de thema's onderschrijven kunnen zich altijd aansluiten. Bij elke stap die er wordt gezet, wordt bekeken of de uitgangspunten nog kloppen en of er nieuwe goede ideeën zijn om de ambities te realiseren. Het sport- en bewegakkoord Arnhem is een breed gedragen beweging waarin iedereen zich samen inzet voor fitte en gezonde wijken.

PARTNERS

Op pagina 41 staan de eerste partners vermeld die hun handtekening op een ludieke en digitale manier onder het sport- en bewegakkoord Arnhem hebben gezet.

Mede mogelijk gemaakt door:

WIM HENDRIKS
ARNHEMSE VOETBAL FEDERATIE

ERIC VAN DER VEEN
ARNHEMSE SPORT FEDERATIE

MIKE BOUWMEESTER
ARNHEMSE SPORT FEDERATIE

JAN STEEGH
DIRECTEUR CIOS & VEILIGHEID

JAN VAN DELLEN
WETHOUDER SPORT ARNHEM

GEERT GEURKEN
SPORTBEDRIJF ARNHEM

KARS DEUTEKOM
SPORTBEDRIJF ARNHEM

VERONIQUE MOERDIJK
SPORTBEDRIJF ARNHEM

MERIJN WILDE
SPORTBEDRIJF ARNHEM

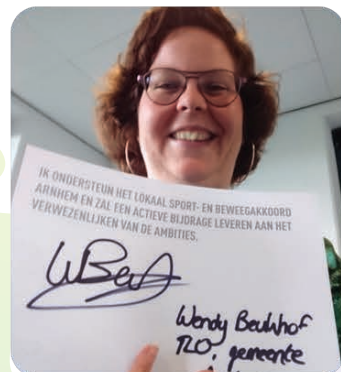
SEGER VERHEIJ
SPORTBEDRIJF ARNHEM

WOUTER SINNEMA
SPORTBEDRIJF ARNHEM

PETER DOOIJEWOORD
DELTA SCHOLENGROEP

WENDY BEUKHOF
TEAM LEEFOMGEVING ARNHEM

HARM JAN KUIPERS
TEAM LEEFOMGEVING ARNHEM

Versie juni 2020